

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/6945
64 63

Sayı : E-56020453-610-1108-4019/5620
Konu : Yazılı soru önergesi

02/02/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 13/12/2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1339794 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6945 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1108-929/1154
Konu : Yazılı soru önergesi

02./02./2026

Sayın Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU
Bursa Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6945 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

A) "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı,

B) "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinin birinci fıkrasında, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; ikinci fıkrasında, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; dördüncü fıkrasında, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu; bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Belirtilen hükümler çerçevesinde, Anayasanın 9 ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız ve tarafsız mahkemelerce verilen ara karar, karar ve hükümlerin hukukî dayanakları ile gerekçelerine dair Bakanlığımızda bilgi bulunmadığı gibi, sözü edilen karar ve hükümlerin olağan yargısal denetimi, başvuru usulü ve şartları ilgili kanunlarda gösterilen yargı mercilerine aittir.

II- Avukatlık mesleği ve savunmanın daha da güçlendirilmesi amacıyla son yıllarda birçok önemli düzenleme hayata geçirilmiş olup, bu kapsamda;

A) İlk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla 29 yaşını doldurmamış avukatlara belirli şartlarla vergi istisnası getirilmiştir.

B) Bazı avukatlık hizmetleri için uygulanan KDV oranı düşürülmüştür.

C) Baro levhasına yazılı olan ve en az on beş yıl kıdemi bulunan avukatlara, belirli şartlarla hususi damgalı pasaport verilebilmesi imkanı getirilmiştir.

Ç) Avukatlık stajına başlayabilmek için Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında başarılı olma şartı getirilmiştir.

D) Avukatlık mesleğinin ilk beş yılında baro keseneğinin alınmayacağına yönelik düzenleme yapılmıştır.

E) Avukatların, avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle verilen bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararlarının herhangi bir sınırlama olmaksızın Yargıtay tarafından incelenebilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

F) Sigortacılık yapan kurum veya kuruluşlardan ya da hesaptan talep edilecek tazminat alacağının ancak; alacaklı tarafından bizzat, alacaklının kanuni temsilcisi veya kanuni temsilcinin bizzat vekâlet verdiği avukat vasıtasıyla, alacaklının bizzat vekâlet verdiği eşi, çocukları, annesi, babası, kardeşleri veya avukatı vasıtasıyla takip edilebileceği düzenlenmiştir.

G) Avukatların, büro kurma giderlerinin karşılanması için uygun kredi ve finansmana erişmesini sağlayacak düzenleme yapılmıştır.

Ğ) Adli yardım ödenekleri yarı oranında artırılmıştır.

H) 2023-2024 yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin maktu ücretler kısmında %90, 2024-2025 yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin maktu ücretler kısmında ise %55 oranında artış yapılmış olup, her iki tarifiede de nispi ücretler kısmında ücret dilimleri artırılmıştır.

04/11/2025 tarihli ve 33067 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2025-2026 yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ile maktu vekalet ücretlerinde yaklaşık %36 oranında artış yapılmış, ayrıca, nispi ücretlere ilişkin dilimler %50 oranında artırılmış ve "%13"lük yeni bir dilim eklenmiştir.

III- 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun "Müdafî ve vekil ücreti" kenar başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ile Hazine ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücretin, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödeneceği, bu ücretin, yargılama giderlerinden sayılacağı; ikinci fıkrasında ise bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usûl ve esasların Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Bu kapsamda, 08/01/2026 tarihli ve 33131 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2026 Yılı Tarifesi 01/01/2026 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

IV- Adli Yardım Uygulamalarının Geliştirilmesine Destek Projesi kapsamında avukatlara, kadın ve çocuk hakları gibi konularda adli yardım uygulamasına yönelik eğitim verilmiş, avukatlık hizmetinin etkin bir şekilde sürdürülmesi için adliye binaları bir bütün olarak yeni bir mimari anlayışla inşa edilmiş, UYAP Avukat Portal Bilgi Sistemi ve CELSE (Mobil Avukat Bilgi Sistemi) uygulamasına geçilmiş, e-duruşma uygulamasıyla avukatların duruşmalara internet üzerinden sesli ve görüntülü olarak katılmaları sağlanmış, avukatlar tarafından takip edilen ve abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacağına yönelik takiplerin Merkezi Takip Sistemi (MTS) üzerinden başlatılması mümkün kılınmış, adliyelere gitmeden e-imzayla dava açma ve icra takibi yapma gibi pek çok kolaylık ve imkân sağlanmıştır.

V- Kamu avukatlarının çalışma esaslarına ve özlük haklarına yönelik mevzuatta iyileştirme yapılmasına yönelik faaliyetin gerçekleştirilmesinden sorumlu kurum Hazine ve Maliye Bakanlığı olup, Bakanlığımız bu faaliyetin hayata geçirilmesi hususunda gerekli desteği vermektedir.

VI- Anayasanın, "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" kenar başlıklı 88. maddesinde kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

tasarı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği hükmü yer almakta iken söz konusu hüküm, 16/04/2017 tarihinde yapılan referandumla kabul edilen 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16. maddesiyle; kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği şeklinde değiştirilmiş, söz konusu düzenleme 09/07/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10/07/2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 38. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; adalet hizmetleriyle ilgili konularda gerekli araştırmalar ve mevzuat hazırlıklarını yapmak ve görüş bildirmek Bakanlığımızın görevleri arasında sayıldığından çalışmalarımız bu çerçevede yürütülmektedir.

VII- Temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesi, yargıya güvenin artırılması ve insan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi, günümüzde ana ilke ve değerler olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde 2002 yılından günümüze kadar aralıksız bir şekilde süregelen reform iradesi de bu ilke ve değerlerin geliştirilmesinin somut bir tezahürüdür.

2009, 2015 ve 2019 yıllarında açıklanan yargı reformu strateji belgeleriyle reform çalışmaları ivme kazanmıştır. Katılımcı bir anlayışla, uygulayıcı hâkim ve savcılar, baro temsilcilerinin, akademisyenlerin, sivil toplum kuruluşları ile birçok paydaşın görüşü alınarak Bakanlığımızca hazırlanan ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 23 Ocak 2025 tarihinde açıklanan 4. Yargı Reformu Strateji Belgesinde "Türkiye Yüzyılı Adaletin Yüzyılı" hedefi doğrultusunda "hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi" vizyonu ön plana çıkarılmıştır.

Önceki reform belgelerinin devamı ve tamamlayıcısı durumunda olan 2025-2029 dönemini kapsayan ve 5 amaç, 45 hedef ve 264 faaliyetin yer aldığı yeni reform strateji belgesiyle, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının daha da güçlendirilmesi, hukuki güvenliğin kuvvetlendirilmesi, yargılamaların makul sürede tamamlanması, çözüm merkezli ve öngörülebilir bir adalet sisteminin oluşturulması, yargılama usullerinin sadeleştirilerek verimliliğin artırılması, yargıya ilişkin güven ve memnuniyetin yükseltilmesi, onarıcı ve telafi edici adalet uygulamalarının yaygınlaştırılması, ceza adalet sisteminin etkinlik ve caydırıcılığının tahkim edilmesi hedeflenmiştir. Söz konusu Belgede yer verilen faaliyetler, Bakanlığımızca hazırlanan Eylem Planında öngörülen uygulama takvimi çerçevesinde hayata geçirilecektir.

4. Yargı Reformu Strateji Belgesine Bakanlığımız "<https://yargireformu.adalet.gov.tr>" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

